

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Bruseli 17. mája 2023
(OR. en)

2023/0051 (COD)

PE-CONS 19/23

POLCOM 67
COEST 259
CODEC 633

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2023/...

Z ...

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹,

¹ Pozícia Európskeho parlamentu z 9. mája 2023 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej¹ (ďalej len „dohoda o pridružení“) predstavuje základ vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou. V súlade s rozhodnutím Rady 2014/668/EÚ² sa hlava IV dohody o pridružení, ktorá sa týka obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom, predbežne vykonáva od 1. januára 2016 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi nadobudla platnosť 1. septembra 2017.
- (2) Dohoda o pridružení vyjadruje želanie jej zmluvných strán (ďalej len „zmluvné strany“) posilniť a rozšíriť vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom, uľahčiť a dosiahnuť postupnú hospodársku integráciu, a to v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z členstva zmluvných strán v Svetovej obchodnej organizácii.

¹ Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3.

² Rozhodnutie Rady 2014/668/EÚ z 23. júna 2014 o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej, pokiaľ ide o jej hlavu III (okrem ustanovení týkajúcich sa zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sú na území druhej zmluvnej strany legálne zamestnaní ako pracovníci) a hlavy IV, V, VI a VII, ako aj súvisiace prílohy a protokoly (Ú. v. EÚ L 278, 20.9.2014, s. 1).

- (3) V článku 25 dohody o pridružení sa stanovuje postupné vytvorenie zóny voľného obchodu medzi zmluvnými stranami v súlade s článkom XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT 1994). Na uvedený účel sa v článku 29 dohody o pridružení stanovuje postupné odstránenie ciel v súlade so zoznamami, ktoré sú uvedené v dohode o pridružení, a možnosť urýchliť a rozšíriť rozsah tohto odstránenia. V článku 48 dohody o pridružení sa stanovuje, že pred uplatnením antidumpingových opatrení medzi zmluvnými stranami sa má zväžiť verejný záujem.
- (4) Nevyprovokovaná a neopodstatnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine trvajúca od 24. februára 2022 má zásadne negatívny vplyv na schopnosť Ukrajiny obchodovať so zvyškom sveta, a to z dôvodu ničenia výrobných kapacít, ako aj nedostupnosti značnej časti dopravných prostriedkov, napríklad v dôsledku obmedzeného a neistého prístupu k Čiernemu moru. Za takýchto výnimočných okolností a s cieľom zmierniť negatívny hospodársky vplyv útočnej vojny Ruska voči Ukrajine je potrebné urýchliť rozvoj užších hospodárskych vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou, aby sa ukrajinským orgánom a obyvateľstvu poskytovala nepretržitá podpora. Je preto potrebné a vhodné naďalej stimulovať obchodné toky a udeľovať koncesie vo forme opatrení na liberalizáciu obchodu pre všetky výrobky v súlade s urýchlením odstraňovania ciel na obchod medzi Úniou a Ukrajinou.

- (5) V súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) má Únia zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. Podľa článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa má spoločná obchodná politika uskutočňovať v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.
- (6) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/870¹ stratí účinnosť 5. júna 2023.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/870 z 30. mája 2022 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 103).

- (7) Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením by mali mať túto formu: i) pozastavenie uplatňovania systému vstupných cien na ovocie a zeleninu; ii) pozastavenie colných kvót a dovozných ciel; iii) odchylné od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036¹ by sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nemali vyberať v žiadnom okamihu, a to ani po uplynutí účinnosti tohto nariadenia; a iv) dočasné pozastavenie uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478². Prostredníctvom uvedených opatrení Únia v skutočnosti dočasne poskytne primeranú hospodársku a finančnú podporu v prospech Ukrajiny a dotknutých hospodárskych subjektov.
- (8) S cieľom predchádzať podvodom by preferenčné dojednania stanovené týmto nariadením mali byť podmienené tým, že Ukrajina bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Ukrajina nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

- (9) Ukrajina by sa mala zdržať zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom, ako aj nových množstvových obmedzení alebo opatrení s rovnocenným účinkom, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení obchodu s Úniou, ak to nie je jasne odôvodnené v kontexte útočnej vojny Ruska. V prípade, že Ukrajina nedodrží ktorúkoľvek z uvedených podmienok, by Komisia mala byť oprávnená dočasne pozastaviť uplatňovanie buď všetkých, alebo časti preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením.
- (10) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje, že dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, podpora dodržiavania zásad suverenity a územnej celistvosti, neporušiteľnosti hraníc a nezávislosti, ako aj boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov predstavujú základné prvky dohody o pridružení. Okrem toho sa v článku 3 dohody o pridružení uvádza, že ústrednými prvkami posilňovania vzájomných vzťahov medzi zmluvnými stranami sú právny štát, dobrá správa vecí verejných, boj proti korupcii, boj proti rôznym formám nadnárodného organizovaného zločinu a terorizmu, podpora trvalo udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Je vhodné zaviesť možnosť dočasne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením, ak Ukrajina nebude dodržiavať všeobecné zásady dohody o pridružení, ako je to v prípade iných dohôd o pridružení, ktoré Únia uzavrela.

- (11) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na účel dočasného pozastavenia preferenčných dojednaní stanovených v článku 1 ods. 1, ak už nie sú splnené podmienky oprávnenosti na uvedené preferenčné dojednania, a zavedenia ochranných opatrení v prípadoch, keď sú trhy Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami nepriaznivo ovplyvnené dovozom podľa tohto nariadenia. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.
- (12) Na základe posúdenia vykonaného Komisiou v súvislosti s pravidelným monitorovaním vplyvu tohto nariadenia, ktoré sa začalo buď na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu alebo z vlastného podnetu Komisie, je potrebné stanoviť možnosť opätovného zavedenia ciel, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, na dovoz akýchkoľvek výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (13) Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, by mala zahŕňať podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených týmto nariadením.
- (14) Vzhľadom na naliehavosť záležitosti súvisiacej so situáciou spôsobenou útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (15) Vzhľadom na naliehavosť hospodárskej situácie na Ukrajine a stratu účinnosti nariadenia (EÚ) 2022/870 dňa 5. júna 2023 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť 6. júna 2023,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1
Opatrenia na liberalizáciu obchodu

1. Zavádzajú sa tieto preferenčné dojednania:
 - a) uplatňovanie systému vstupných cien sa pozastavuje v prípade tých výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, ako sa uvádza v prílohe I-A k dohode o pridružení; na dovoz týchto výrobkov sa neuplatňujú žiadne clá;
 - b) všetky colné kvóty stanovené podľa prílohy I-A k dohode o pridružení sa pozastavujú a výrobky, na ktoré sa tieto kvóty vzťahujú, sa môžu dovážať z Ukrajiny do Únie bez cla.
2. Odchylne od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia (EÚ) 2016/1036 sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nevyberajú v žiadnom okamihu, a to ani po strate účinnosti tohto nariadenia.
3. Uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2015/478 sa dočasne pozastavuje, pokiaľ ide o dovoz s pôvodom na Ukrajine.

Článok 2

Podmienky oprávnenosti na preferenčné dojednania

Preferenčné dojednania stanovené v článku 1 ods. 1 podliehajú týmto podmienkam:

- a) dodržiavanie pravidiel pôvodu výrobkov a súvisiacich postupov stanovených v dohode o pridružení;
- b) Ukrajina sa zdrží zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení obchodu s Úniou vrátane diskriminačných interných správnych opatrení, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami; a
- c) Ukrajina bude dodržiavať demokratické zásady, ľudské práva a základné slobody a dodržiavať zásadu právneho štátu, ako aj vyvíjať pokračujúce a nepretržité úsilie, pokiaľ ide o boj proti korupcii a nezákonným činnostiam, ako sa stanovuje v článkoch 2, 3 a 22 dohody o pridružení.

Článok 3

Dočasné pozastavenie

1. Ak Komisia zistí, že existujú dostatočné dôkazy o nedodržaní podmienok stanovených v článku 2 zo strany Ukrajiny, môže prostredníctvom vykonávacieho aktu úplne alebo čiastočne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených v článku 1 ods. 1. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 3
2. Ak členský štát požiada, aby Komisia z dôvodu nedodržania podmienok stanovených v článku 2 písm. b) zo strany Ukrajiny pozastavila uplatňovanie niektorého z preferenčných dojednaní, Komisia do štyroch mesiacov od tejto žiadosti poskytne odôvodnené stanovisko, či je tvrdenie týkajúce sa nedodržania týchto podmienok Ukrajinou odôvodnené. Ak Komisia dospeje k záveru, že tvrdenie je odôvodnené, začne postup uvedený v odseku 1 tohto článku.

Článok 4
Zrýchlené ochranné opatrenie

1. Ak sa výrobok s pôvodom na Ukrajine dováža za podmienok, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami, Komisia môže prostredníctvom vykonávacieho aktu na dovoz tohto výrobku kedykoľvek opätovne zaviesť clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 3.

Clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, sa môžu opätovne zaviesť na obdobie potrebné na zabránenie nepriaznivým účinkom na trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami.

2. Komisia pravidelne monitoruje vplyv tohto nariadenia, pričom zohľadňuje informácie o vývoze, dovoze, cenách na trhu Únie a výrobe výrobkov v Únii, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu podľa článku 1 ods. 1 písm. b).

Komisia informuje členské štáty o výsledkoch pravidelného monitorovania každé dva mesiace, a to od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

3. Komisia vykoná posúdenie situácie na trhu Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami s cieľom opätovne zaviesť clá. Toto posúdenie sa začne:
- a) na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu vrátane dostatočných dôkazov *prima facie*, ktoré má tento členský štát primerane k dispozícii podľa odseku 4 o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcom trh, ako sa uvádza v odseku 1; alebo
 - b) z vlastného podnetu po tom, čo Komisia považuje za zrejmé, že existuje dostatok dôkazov *prima facie* o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcom trh, ako sa uvádza v odseku 1.

Posúdenie uvedené v prvom pododseku sa skončí do troch mesiacov od jeho začatia.

4. Pri vykonávaní posúdenia podľa odseku 3 Komisia zohľadní každý relevantný vývoj na trhu vrátane vplyvu dotknutého dovozu na situáciu na trhu Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami. Toto posúdenie zahŕňa faktory, ako sú:
- a) miera a objem zvýšenia dovozu dotknutého výrobku z Ukrajiny v absolútnom a relatívnom vyjadrení;

- b) účinok dotknutého dovozu na výrobu a ceny v Únii, pričom sa zohľadní vývoj dovozu z iných zdrojov.

Tento zoznam nie je vyčerpávajúci a môžu sa zohľadniť aj ďalšie relevantné faktory.

5. Ak sa Komisia na základe posúdenia uvedeného v odseku 3 domnieva, že trh Únie s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami bol nepriaznivo ovplyvnený, a má v úmysle opätovne zaviesť clá, uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o opätovnom zavedení ciel, ktoré by boli inak uplatniteľné podľa dohody o pridružení na dovoz uvedeného výrobku. Uvedené oznámenie musí obsahovať zhrnutie hlavných výsledkov zrýchleného posúdenia a stanoviť lehotu, v rámci ktorej môžu zainteresované strany písomne predložiť svoje stanoviská. Takáto lehota nesmie byť dlhšia ako 10 dní odo dňa uverejnenia oznámenia.
6. Ak si výnimočné okolnosti vyžadujú okamžitú reakciu, Komisia môže bez uplatnenia postupu podľa odseku 5 a po tom, ako informuje Výbor pre ochranné opatrenia zriadený podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/478, prijať akékoľvek potrebné preventívne opatrenie.

Článok 5
Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre colný kódex zriadený podľa článku 285 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013¹ so zreteľom na článok 3 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Komisii pomáha Výbor pre ochranné opatrenia zriadený podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/478 so zreteľom na článok 4 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článok 6

Hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu

Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňa podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení a podľa potreby aj hodnotenie sociálneho vplyvu týchto opatrení na Ukrajine a v Únii. Informácie o dovoze výrobkov podľa článku 1 ods. 1 písm. b) sa sprístupnia prostredníctvom webového sídla Komisie a každý mesiac sa aktualizujú.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 6. júna 2023.

Toto nariadenie sa uplatňuje do 5. júna 2024.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka